ఎన్నిక

అతను నాదగ్గరకు చాలా ఆవేశంగా వచ్చాడు.

నాకు ఆ యువకుణ్ణి చూస్తుంటే నాకు తెలియకుండానే నా పెదవులమీద చిరునవ్వూ, ఏవేవో జ్ఞాపకాలూ కూడా మెరిశాయి.

అతనున్న స్థితిలో మాట్లాడటంవల్ల పెద్దగా ప్రయోజనం ఉండదు. అందుకే అతన్ని కూర్చోబెట్టి అతనిముందు నాలుగైదు పుస్తకాలు పడేసి 'చూస్తూండండి' అనేసి వచ్చాను.

కొద్ది సంవత్సరాల క్రిందట నాలోనూ ఇలాంటి ఆవేశమే ఉండేది.

ఇప్పుడు నాలో ఏ ఆవేశాలూ లేవని చెప్పటం లేదు నేను. నాలోని ఆవేశాలకు తోడు ఇంకేదో కూడా ఉంది.

కొద్ది సేపటి తర్వాత నేను టీకప్పుతో అతని దగ్గరకు వెళ్ళాను. ముందు కొంచెం మొహమాటపడ్డాడు. ఆ తర్వాత నిశ్శబ్దంగా టీ పూర్తి చేశాం.

"ఇప్పుడు చెప్పండి"అన్నాను.

తిరిగి అతని ముఖంలో రంగులు మారిపోయాయి. ఎలానో గొంతు పెగుల్చుకున్నాక అన్నాడు.

"ఈ దేశం రోజురోజుకీ వినాశనానికి దగ్గరగా వెళ్తోంది."

నేను నవ్వుతూ తలూపాను.

"ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో నేనేమైనా చేయాలనుకుంటున్నాను" అన్నాడతను.

"మంచిది.ఏం చేయాలని నిర్ణయించుకున్నారు?" అన్నాను.

అతను ఓసారి తలవంచుకున్నాడు. కొద్ది సేపటితర్వాత నా కళ్ళలోకి చూస్తూ చెప్పాడు.

"నేను కవిత్వం రాయాలనుకుంటున్నాను"

అతను చాలా దృఢంగా చెప్పాడామాటల్ని.

"ఇంతకుముందు మీరేమైనా కవిత్వం రాశారా?" అన్నాను.

"లేదు"

"పోనీ మీరు ఎవరైనా రాసిన కవిత్వం చదివారా?"

"శ్రీశ్రీని చదివాను"

"ఇంకా"

"ఇంక ఎవరి కవిత్వం చదవలేదు".

"అసలు కవిత్వం రాయాలనే ఆలోచన ఎందుకు వచ్చింది?" అని ప్రశ్నించాను.

అతను దీర్ఘంగానే సమాధానం చెప్పాడు.

నాకు అర్థమైందొక్కటే. ఈ యువకుడిలో ఆవేశం ఉంది. ఈనాటి పరిస్థితుల్ని చూసి ఒక్కసారిగా ఉబికిన ఆగ్రహం అది. ఆ ఊపులోనే తను కవిత్వం రాయాలనుకున్నాడు. అంతేగానీ అందుకు తగ్గ పునాది లేదు. పునాది లేనంత మాత్రాన రాయకూడదనేం లేదు. నాకు తెలిసి చాలామంది ఏదోరకమైన ఆవేశంతో కలం పట్టుకున్నవారే. ఆ తర్వాతే వారికంటూ ఓ అవగాహన ఏర్పరచుకోవటం.

'నేను నిరుద్యోగుల్ని కలిశాను. పెళ్ళికాని ఆడపిల్లలతో మాట్లాడాను. మధ్య తరగతి మనుషుల్ని కలిశాను. భాషలో తేడాలే కానీ అందరిలోనూ జీవితం మీద ఆశ రానురానూ తగ్గిపోతోంది...'

నేనతనితో చెప్పాను.

"కవిగా ఈ సమాజానికి సేవ చేయాలనుకున్నప్పుడు ముందు ఈనాటి కవిత్వం గురించి తెలుసుకుంటే బాగుంటుంది. అదలా ఉంచినా ముందు ఈ రంగంలోకి అడుగుపెట్టబోయేముందు మీ పాఠకుణ్ణి మీరు ఎన్నుకోవాలి. మరో ముక్కలో మీరు ఎవరికోసం రాయాలో నిర్ణయించుకోవాలి. అప్పుడే ఎలా రాయాలో కూడా అర్థమౌతుంది. మీరు కవిత్వం రాస్తానని అంటున్నారు. అయితే అది నిర్ణయించేది మీరు ఎన్నుకునే పాఠకుడు" అన్నాను.

"నా పాఠకుణ్ణి నేను నిర్ణయించుకున్నాక మిమ్మల్ని కలుస్తాను" అంటూ అతను వెళ్ళిపోయాడు.

నేను చిరునవ్వుతో వీడ్కోలు చెప్పాను.

ఒకానొక ఆవేశంతో చాలామంది బయలుదేరతారు. అయితే గాఢాభినివేశం లేకపోతే ఎక్కడ ప్రారంభమవుతారో అక్కడే ఆగిపోతారు. అతను ఎలాంటి కవిత్వం రాయగలడు? అతని కవిత్వాన్ని ఎవరు ఆదరిస్తారు? లాంటి ప్రశ్నలు ముందున్నాయి..అవన్నీ తర్వాత. తను రాయటం ఆరంభించాక అవన్నీ ఎటూ అనుభవంలోకి వస్తాయి. పత్రికారంగంలోని పరిస్థితులు చూసి, నిరాదరణ చూసి అతను కవిత్వం రాయటమే మానేస్తాడో... లేదా మరో మార్గంలోకి పయనిస్తాడో ఇప్పుడు చెప్పటం సరయింది కాదు. ముందతను తన నిర్ణయానికే కట్టుబడి ఉంటాడా అనేది ప్రశ్న.

నాలుగైదు రోజులు అతనికోసం ఎదురు చూశాను.

అతను రాలేదు.

ఎందుకు రాలేదా అనిపించింది? ఆ తర్వాత క్రమక్రమంగా అతని గురించి నేను మరిచిపోతున్నదశలో వచ్చాడు. ఇది వరకంతటి ఆవేశం అతని ముఖంలో కనిపించడంలేదు. అయితే అతనిలో అది పొంతం ఇంకిపోనూలేదు.

"మీ పాఠకుణ్ణి నిర్ణయించుకున్నారా?" అన్నాను.

"నిర్ణయించుకున్నాను. నాకిప్పుడు కవిత్వం రాయాలనిపించటంలేదు" అన్నాడతను.

"ఏం, ఎందుకని?" అన్నాను

"నేను ఎవరికోసం రాయాలనుకుంటున్నానో వారు కవిత్వం చదవలేరు"

"మరేమిటి చెయ్యటం?"

"వారి దగ్గరకు చేరాలంటే ఒకటేమార్గం. అది పాట"

"పోనీ మీరు వెళ్ళి పాడి చూడండి"

"నాకు పాటలు పాడటం రాదు" అన్నాడతను.

"పోనీ పాటలు రాయండి"

"నాకు పాటలు రాయటంకూడా రాదనుకుంటాను" అన్నాడతను తలదించుకుంటూ.

పి. చంద్రశేఖర అజాద్

[illegible] త్వం రాయదలుచుకున్నప్పుడు పాటలు రాయటం అంత కష్టం కాదేమో ప్రయత్నం చేయండి" అన్నాను.

"అది కాదండి. ఇప్పుడు నేను నా నిర్ణయం మార్చుకున్నాను" అన్నాడతను.

"అంటే...:" అన్నాను.

"నేను కవిత్వం రాయాలనుకోవటంలేదు. కవిత్వానికి కొద్దిమంది పాఠకులే ఉన్నారు. అందులో నేనెన్నుకున్న పాఠకులు అసలు లేరు. రెండోది నేను రాసిన కవిత్వం తీసుకువెళ్ళి చదివి వినిపించడం. అదికూడా ఉపయోగం లేదు. వారిని ఆకట్టుకోవాలంటే నాకు కనిపించిన ఏకైక మార్గం పాట. నాకు నా సామర్థ్యం గురించి తెలుసు. నేను ఎంత ప్రయత్నం చేసి నా పాట మాత్రం రాయలేను" అన్నాడతను.

"మరైతే ఏం చేయాలని? అసలు ఈ రంగాన్నే వదులుకుంటున్నారా?"

"లేదు. లేదు. ఈ రంగంలో ఉంది కవిత్వం ఒకటే కాదుగా. ఇంకా కథా, నవలా, నాటకంలాంటి ప్రక్రియలున్నాయి కదా. నేను వీటిలో ఏదో ఒకటి ఎన్నుకోవాలనుకుంటున్నాను" అన్నాడు.

"మంచిది" అన్నాను చిరునవ్వుతో.

[illegible] ఈ విషయంలో మీ సూచన నాకు కావా[illegible] న్నాడు.

[illegible] డగండి"

[illegible] రిగి ఇక్కడకూడా పాఠకుణ్ణి ఎన్నుకునే [illegible] మస్య ఉంటుంది కదా"

"తప్పకుండా ఉంటుంది"

"నన్ను ఇబ్బందికి గురిచేస్తున్నది అదే" అన్నాడు.

"అదేమిటో వివరంగా చెప్పండి" అన్నాను.

"నా పాఠకుణ్ణి ఎన్నిక చేసుకోవటమే నాకు చాలా కష్టంగా ఉంది. నేను ఎవరికోసం రాయాలనుకుంటున్నానో వారికి చదువు రాదు. మరి అలాంటప్పుడు నేను రాయటం ఆపి ఇంకోరంగాన్ని ఎన్నుకోవాలి. నా అభిరుచికి సరిపోయేది ఈ రంగం మాత్రమే. ఈ రోజున కథలూ, నవలలూ చదువుతున్నది మధ్యతరగతి వారు. అందుకే నేను ఎలాంటి నిర్ణయం తీసుకోలేకపోతున్నాను" అన్నాడు.

"పోనీ అలాంటి మధ్యతరగతికి చెందిన పాఠకులకోసమే రాయవచ్చుగా" అన్నాను.

"రాయవచ్చు. కానీ ఈ దేశానికి కావల్సింది విప్లవం" అన్నాడు.

''అయితే...'' అన్నాను.

''విప్లవంలో పాల్గొనడానికి మధ్యతరగతివారు ఇష్టపడరు. విప్లవానికి కార్మికులూ, పీడితవర్గాలూ కావాలి. మరి వారేమీ నేను రాసింది చదివే పరిస్థితిలో లేరు'' అన్నాడు నిరుత్సాహంగా.

''చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితే'' అని నేనూ అంగీకరించాను.

''అందుకే మీ సలహా అడుగుతున్నాను. నేను నా పాఠకుల్ని ఎన్నుకునేందుకు మీరు సహకరించాలి'' అన్నాడతను.

''మీ పాఠకుల్ని దాదాపు ఎన్నుకున్నారు మీరు. అయితే మీరు నిర్ణయం తీసుకోవటంలో ఇబ్బంది పడటం వెనుక ఇతర అంశాలున్నాయి'' అన్నాను.

''అవేమిటూ అవి నేను అర్థంచేసుకోవాలి'' అన్నాడతను.

''మీరు అనేక పరిమితులతో ఈ రంగంలోకి అడుగుపెడుతున్నారు. మీకు రాయాలనే అభిరుచి ఉంది. అయితే అందుకు రంగాన్ని మీరు సిద్ధం చేసుకోలేదు. మీరు ఏ రంగంలో కృషి చేయాలనుకుంటున్నారో ఆ రంగానికి చెందిన ప్రాథమిక సమాచారంకూడా సేకరించినట్లు కనిపించడంలేదు. అంతకంటే ఆశ్చర్యం కలిగించే విషయం ఏమిటంటే మీకు కొన్ని ఖచ్చితమైన అభిప్రాయాలున్నాయి. రచయితలకు ఖచ్చితమైన అభిప్రాయాలుండటం చాలా అవసరం. అవి ఎందుకుండాలంటే రచయితని ముందుకు నడిపించటానికి. మీరు ముందుకు నడవడానికి తగ్గ ఖచ్చితమైన అభిప్రాయాలే కలిగున్నారా అనేది నాకు సందేహంగా ఉంది'' అన్నాను.

''అంటే'' అన్నాడతను అయోమయంగా చూస్తూ.

''ఈ దేశానికి విప్లవం అవసరం అనే విషయంలో నాకెలాంటి అభిప్రాయ భేధం లేదు. అలాగే విప్లవానికి కార్మికులూ, పీడితులూ అవసరం అనే విషయంలోకూడా వారికి అవసరమైన పద్ధతుల్లో వెళ్ళలేనవి మీరు చెబుతున్నారు. ఇంక మిగిలింది మధ్యతరగతి వర్గమే. వారివల్ల ప్రయోజనం లేదు. మరి మీరు ఎవరికోసం రాస్తారు?''

అతను సమాధానం చెప్పలేకపోయాడు.

''నాకు కొంచెం గందరగోళంగానే ఉంది'' అన్నాడు.

''ఉంటుంది. తప్పకుండా ఉంటుంది. మీరు ఓ కథో, కవిత్వమో, నవలో రాసుకుని వచ్చి ఉంటే ఆ పరిస్థితి వేరుగా ఉండేది. అదేం లేదు. అయితే మీకు రచనను ఓ మార్గంగా ఎన్నుకోవాలనే కోర్కెమాత్రం ఉంది. అయినాకూడా మీరు పరిశీలన చేయలేదు. ఈ రోజు మన దేశంలో ఓ దౌర్భాగ్యం ఉంది. అది ఏమిటో తెలుసా?'' అన్నాను.

''చెప్పండి'' అన్నాడు.

'' ఈ 'ఎన్నిక'లో పొరబడటం, రాజకీయ రంగంలో పనిచేయాల్సినవారు రచనా వ్యాసంగం చేపట్టడం, అలా నేగవనా వ్యాసంగం చేపట్ట వలసినవారు రాజకీయరంగంలో ఉండటం''

''అందరూ అలానే ఉన్నారంటారా'' అన్నాడు.

''అందరూ అలా ఎందుకుంటారు? కొంతమంది ఉంటారు'' అన్నాను.

''అయితే ఇప్పుడు నన్నేం చేయమంటారు?'' అన్నాడు.

''ముందు మీరు ఏరంగంలో కృషి చేయాలనుకుంటున్నారో ఆ రంగం గురించి అవగాహన పెంచుకోండి. రచనా రంగంలో చాలా మంది ప్రముఖులున్నారు. వారందరూ ఎవరిని తమ పాఠకులుగా ఎన్నుకున్నారో, ఎవరికోసం ఎలా రాశారో ముందు అవగాహన చేసుకోండి'' అన్నాను.

''ఈ క్షణంనుండి ఆ కార్యక్రమంలోనే ఉంటాను'' అంటూ తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు.

మొత్తంమీద ఈ యువకుడు నాకు ప్రత్యేకంగా కనిపించాడు.

రెండు నెలలు గడిచిపోయాయి.

ఈసారి తను నాదగ్గరికి వచ్చేటప్పుడు గడ్డం, మీసాలు బాగా పెరిగిపోయాయి. కళ్ళకింద నల్లటి చారలు సైతం కనిపించాయి. తను ఈ రెండు నెలలుగా ఎంత గాఢంగా అధ్యయనం చేశాడో అతని ముఖం చూస్తేనే అర్థమౌతూంది.

'మామూలు రచయితలు పాఠకుల్ని వెర్రెక్కిం

''బాగా చదివినట్లున్నారు'' అన్నాను.

అతని పెదవులమీద చిరునవ్వు.

''బాగానే చదివాను. అయితే ఎంత చదివినా చాలా స్వల్పభాగం మాత్రమే చదవగలిగాను. అది నిరంతరం కొనసాగించాల్సిందని నాకు అర్థమైంది'' అన్నాడతను.

ఇంకా అతను ఈ విధంగా అన్నాడు.

''మన మహారచయితలందరూ వివిధరకాల వ్యక్తుల జీవితాన్ని సృష్టించారు. అందులో మధ్యతరగతి వర్గమే ప్రధానంగా ఉంది. శ్రామిక వర్గం గురించి, పీడితులగురించి రాసినవి స్వల్పమనే నాకు అనిపించాయి. అన్నిటికంటే నాకు ఆశ్చర్యం కలిగించిన అంశం ఏమిటంటే ఈ రచనలన్నింటికీ పాఠకులు మధ్యతరగతివారే''

''ఇప్పుడు మీ సమస్యల్లో ఓ దానికి పరిష్కారం లభించింది. రచయితలుగానీ, రాజకీయ

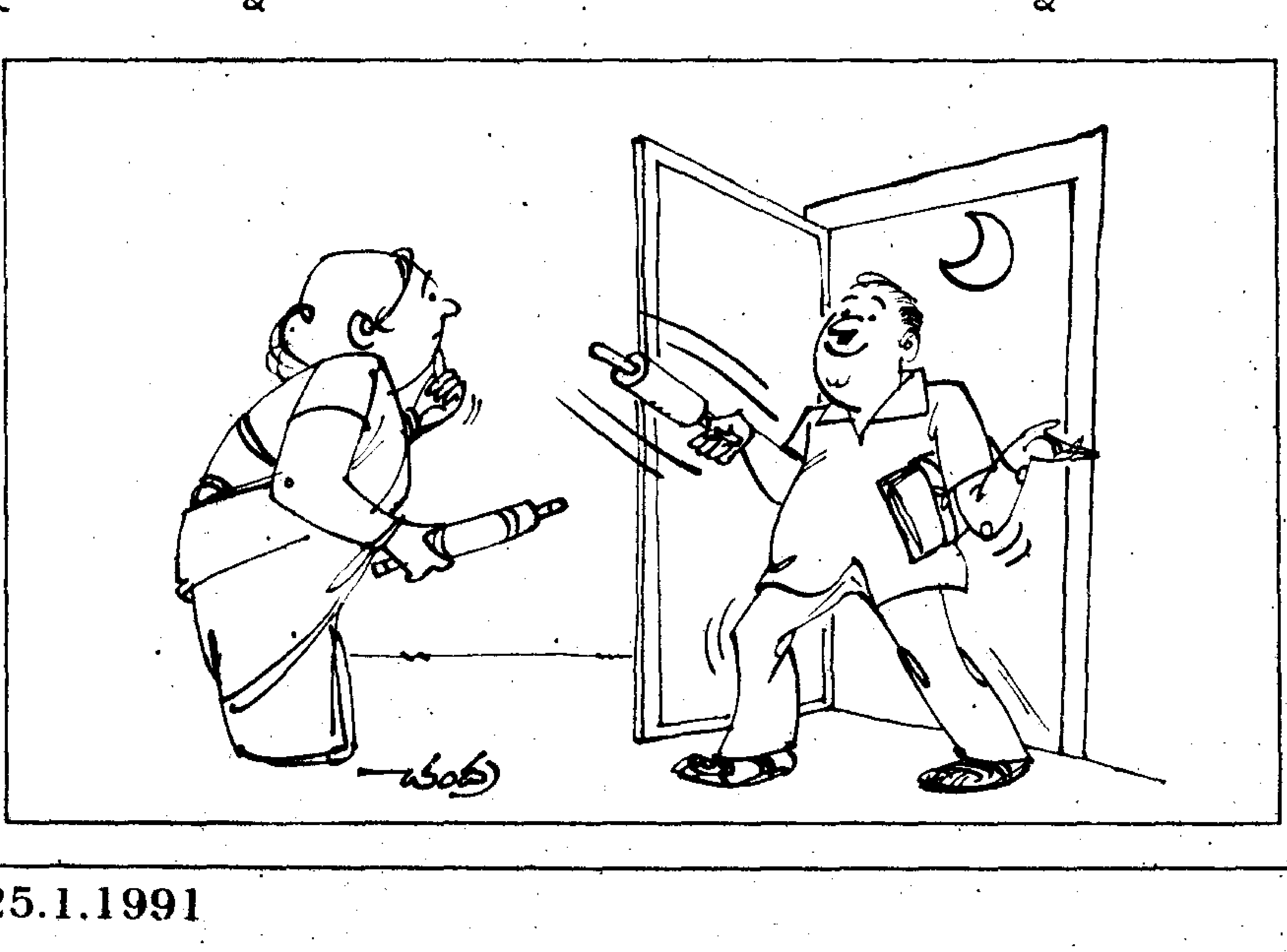

పార్టీల నాయకత్వంగానీ ఎక్కువ మధ్యతరగతి నుండే వస్తున్నారు. అందువల్లనే ఎక్కువ రచనలు మధ్యతరగతి ప్రజానీకాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని వస్తుంటాయి. సామాజిక మార్పుకు ఈ వర్గంవారు ఏమేరకు దోహదం చేస్తారనే విషయం అలా ఉంచితే మధ్యతరగతిని కదిలించని, ఆలోచింపచేయని రచనలు విప్లవానికి కూడా [illegible] భావజాలం ఆ తరగతినుండే కింది తరగతులకు అందుతుంది కాబట్టి'' అన్నాను.

''మీతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. మధ్యతరగతివారిని సామాజిక మార్పుకు అనుకూలంగా మలుచుకోలేకపోయినా కనీసం వ్యతిరేకులుగా చేయకూడదు. వారి మద్దతు మార్పుకు చాలా అవసరం. అయితే ఇంక నేను రాయటం ఆరంభించవచ్చునా'' అన్నాడతను.

గలరు కానీ జీవితంమీద ప్రేమను కలిగించలేరు!''

''అది నిర్ణయించుకోవాల్సింది మీరు. మొదట మీకున్న సమస్యలు ఇప్పుడు లేవు. ఇప్పుడు మీకున్న సమస్యలన్నీకూడా తీరలేదు. మీ పాఠకుల్ని మీరు ఎన్నుకోగలిగారు. అయితే ఎందుకోసం రాయాలనే సమస్య ఉంది. అది తీరిపోయిందా?'' అన్నాను.

''అది ప్రారంభంలోనే తీరిపోయింది. నేను రాయాలనుకుంటున్నది విప్లవంకోసం'' అన్నాడా యువకుడు దృఢంగా!

''మంచిదే కాని అది సుదీర్ఘం కదా''

''అంటే''

''విప్లవం ఒకానొక దేశంలో విజయవంతం కావాలంటే అనేక సంఘటనలు జరగాలి. అనేకమంది కలిసి రావాలి. అన్నీ పరిపక్వమైనప్పుడు బద్దలయ్యే లావాగురించి మీరు ఇప్పుడు మాట్లాడుతున్నారు''

''మీరేమంటున్నారో నాకు అర్థం కావటం లేదు. విప్లవాన్ని ఆహ్వానిస్తూ రాయటం తప్పంటారా?''

''అనను. విప్లవాన్ని ఆహ్వానించాల్సింది మనం మాత్రమేకాదు. ప్రజలు''

''అందుకేగా అలా రాయాలనుకుంటున్నది'' అన్నాడతను.

''అందుకే నేను చెప్పేది సరిగ్గా అర్థం చేసుకునే ప్రయత్నం చెయ్యండి. మీరు చెబుతున్న విప్లవం అనేది వెంటనే ఊడిపడేదికాదు. దానికి అడ్డంగా అనేకం ఉన్నాయి. కాబట్టి రచయితగా మీరు అవి ఏమిటనేది పరిశీలించాలి. మీరు తెలుసుకున్న విషయాలు ప్రజలకు చెప్పగలగాలి, అసలు ఈ దేశంలో విప్లవం ఎవరికి అవసరమని మీరు భావిస్తున్నారో, వారి చెంతకు చెప్పి వారి అభిప్రాయాలేమిటో కనుక్కో- [illegible] అన్నాను.

''ఈ సూచన బాగుంది'' అంటూ సంతోషంగా ఆమోదించాడతను. అతను వెళ్తూ చెప్పాడు.

''నాకు సంతృప్తి కలిగిన తర్వాతే నేను రచనలు చేయటం ఆరంభిస్తాను''

నేను నవ్వుతూ తలూపాను.

ఈసారి వారం రోజులు తిరక్కుండానే మరలా రావటం జరిగింది.

''రండి రండి ఈసారి మీ అనుభవాలు ఎలా ఉన్నాయి?'' అంటూ ప్రశ్నించాను.

ఆ యువకుడు చిరునవ్వు నవ్వాడు.

''అనుభవం అయితే చాలా అద్భుతంగా ఉంది. కానీ లోతుకు వెళ్ళినకొద్దీ నాకు చాలా దిగ్భ్రాంతికరమైన వాస్తవాలు తెలుస్తున్నాయి'' అన్నాడతను.

నేను జవాబుగా నవ్వాను.

అతను చెప్పటం ఆరంభించాడు.

''నేను ఓ పీడితుడి దగ్గరకు వెళ్ళాను. అతనికి విషయం అంతా వివరించి చెప్పాక మీ పరిస్థితుల్లో మార్పులు రావాలంటే ఈ దేశంలో విప్లవం రావాలి. అందులో మీ రందరూ భాగం పంచుకోవాలని చెప్పాను. నేను మాట్లాడినంతసేపూ బాగానే విన్నాడు. ఆ తర్వాత తను ఈ బతుకే దండుగ.హాయిగా చచ్చిపోతే బాగుందన్నాడతను.

''హాయిగా ఎలా చచ్చిపోతాడు?'' నేను నవ్వుతూ అన్నాను.

''నేను మొదట్లో నవ్వుతూ అంటున్నాడే [illegible] అంటున్నాడు. వరసగా ఆయనకున్న బాధలన్నీ ఏకరువు పెట్టాడు. అవన్నీ ఎప్పటికి తీరేనూ అన్నాడు. నాకు అతని నిరాశ చూస్తుంటే నోటంట మాటరాలేదు. ఇదంతా మారిపోతుంది బాబూ అని చెప్పాలనుకున్నా. నావల్ల కాలా. అతనే ప్రారంభం... ఆ తర్వాత నేను నిరుద్యోగుల్ని కలిశాను. పెళ్ళికాని ఆడపిల్లలతో మాట్లాడాక మధ్యతరగతి మనుషుల్ని కలిశాను. భాషలో తేడానేకానీ అందరిలోనూ జీవితంమీద తీపి ఛానురానూ తగ్గిపోతోంది'' అంటూ విచారపడ్డాడు.

''మరి దీనికి పరిష్కారం దొరికిందా?'' అన్నాను.

''ఏం పరిష్కారమో, ఏమిటో... నేను ఎంత ఆశాజనకంగా, ఎంత ఉద్రేకంగా చెప్పటానికి ప్రయత్నం చేసినా వారు అర్థం చేసుకోలేకపోయారు. మీరన్నది వాస్తవమే. విప్లవం వచ్చేదాకా వీరందరూ వేచి ఉండరు. వీరికి కొన్ని తక్షణ సమస్యలున్నాయి. అవి పరిష్కరించబడాలి'' అన్నాడు.

''అది వేరే విషయం అనుకోండి ఇంతకూ మీరు ఏం చేయాలనుకుంటున్నారో చెప్పండి''

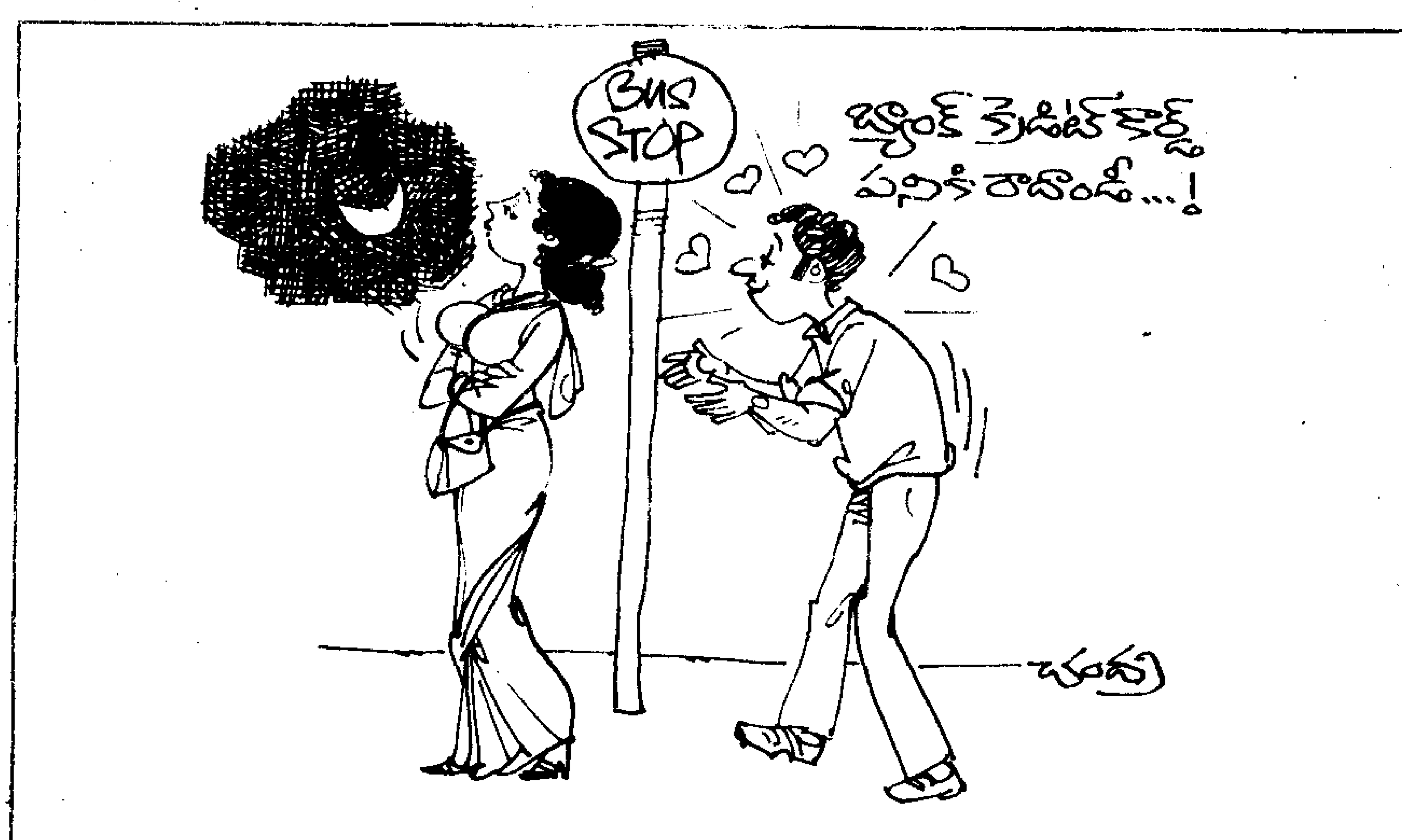

అతను కొంచెం సేపు మాట్లాడలేదు.

"మీరు నాకోవిషయం చెప్పాలి" అన్నాడు.

"అడగండి"

జీవితంమీద ప్రేమలేనివారు ఏమీ చేయరు కదూ"

"అంటే..." అన్నాను.

"ఎలాంటి మార్పురావాలన్నా ముందు జీవితంమీద ప్రేమ ఉండాలి. ఎలా అయినా చావాలనుకున్నవాడికి జీవితంమీద ఎలాంటి మమకారం ఉండదు. అది లేనప్పుడు సాధించాల్సిందీ ఉండదు. ఒక మనిషికి ఈ జీవితంమీద విరక్తి పుట్టిందంటే అర్థం ఏమిటి... ఎంత దారుణంగా పరిస్థితులు మారుతున్నాయనేగా. ఇప్పుడు నాకు ఒకటే అనిపిస్తోంది" అని ఆగాడు.

నేను అతను చెప్పబోయే విషయాన్ని కొంతవరకు అంచనా వేయగలుగుతున్నాను.

"నేనే కాదు. ఏ రచయిత అయినా మిగతా విషయాలలా ఉంచి ముందు ఈ ప్రపంచానికి చెప్పాల్సింది జీవితం జీవించటానికని. ఈ బతుకులో ఎంతటి విషాదం ఉన్నా, ఎంత భయానకమైన దరిద్రం ఉన్నా, మరింకేం ఉన్నా జీవితం జీవించటానికని చెప్పాలి. జీవితం మీద తీపిని, మమకారాన్ని పెంచాలి. మరణించటం కోసం కాదు జీవితం అని చెప్పాలి. నేనూ అందుకోసమే రాయాలనుకుంటున్నాను" అన్నాడు.

అతని కంఠంలో ఉద్వేగం ఉంది.

ఎందుకో ఆ కళ్ళల్లో నాకు తడి కూడా కనిపించింది. మొత్తంమీద గమనిస్తే ఈ యువకుడిలో నేను గమనించింది ఆవేశం. అలాంటిది ఈ తరానికి అవసరం కూడా. అయితే అదొక్కటే చాలదు. దాంతోపాటు సంయమనం కూడా అవసరం.

నిజానికి అతడు తన ఆవేశంలో ఏదో ఒకటి రాసుకొచ్చి ఉంటే ఎలా ఉండేదో ఊహించే ప్రయత్నం కూడా చేశాను.

నావరకూ కొన్ని అనుభవాలున్నాయి.

ఇలాంటి యువకులు ఆవేశంలో అద్భుతంగా రాస్తారు. తాము రోజూ చూసే సంఘటనల మీద వారికి తీవ్ర వ్యతిరేకత ఉంటుంది. భౌతిక పరిస్థితులు వారిని వాటికి వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటును ప్రోత్సహిస్తాయి. అలాంటి సమయంలో వారి ఆవేశానికి ఓ సంయమనం కుదర్చని పక్షంలో అంత త్వరగా వారు మారరు.

ముందు ఈ ప్రపంచంలో ప్రతిదీ వారికి తిరస్కరించ తగినదిగానే కనపడుతుంది. ముఖ్యంగా నమ్రతకూ, బానిసత్వానికీ తేడా తెలుసుకోలేరు. అంతకుమించి నేర్చుకోవటానికి అతీతంగా కొన్ని మొరటు అభిప్రాయాలతో ఉంటారు. ఫలితంగా వారు చేసే మంచికంటే వారు తమకు తెలియకుండా చేసే చెడే అధికం అవుతుంది. నా ఆలోచనల్లో నేనుండగా అతను మాట్లాడాడు.

"ఈ దేశంలోకూడా చాలామంది శాంతి కావాలంటూ ప్రచారాలు చేయటం చూసి నాకు చిరాకు కలిగేది. ఇదంతా వొట్టి చెత్త అనుకునేవాడిని. ప్రపంచంలో ఇన్ని కోట్లమంది ప్రజానీకం ఉంటే ఇంత స్వల్ప సంఖ్యలో మాత్రమే శాంతికావాలని ఎందుకు ముందుకు వస్తున్నారు అనేది చూస్తే నాకిప్పుడు అర్థం అవుతోంది. ఈ ప్రపంచంలో అన్నిచోట్లా కూడా మానవజాతికి జీవితంమీద ఓ లక్ష్యంలేదు. జీవితానికంటూ ఓ గమ్యం లేదు. ఎలా ఉంటుంది? వారు కోరుకున్న కనీస మైనవి కూడా వారికి లభించటంలేదు. అందుకే రానురానూ ఇంత నిర్లిప్తత. అందుకే ముందు ఈ ప్రపంచంలోని రచయితలందరూ తిరిగి ఇటుకలు పేర్చుకుంటూ పోవటమే మార్గం" అన్నాడతను.

"మంచిది. మీ ప్రయత్నం మీరు ఆరంభించండి" అన్నాను.

"మీకు నా ధన్యవాదాలు" అని అతను వెళ్ళిపోయాడు...

నాకెందుకో అతను ఈసారి నాదగ్గరకు వచ్చేటప్పుడు ఓ రచనతో రాగలడని నమ్మకం కలిగింది.

అతను వెళ్ళేటప్పుడు నేను గమనించాను. మనిషి చాలా గాయపడినట్లుగా కనిపించాడు.

అతను రాసే రచనకోసం నేను సైతం ఎదురు చూస్తున్నాను.

జీవితంమీద ప్రేమలేనివార

మానవజీవితం మీద తీపి కలిగించే రచన చేయటం ఏమంత సాధారణ విషయం కాదు.

మన మామూలు రచయితలు తమ రచన ద్వారా పాఠకులను వెర్రెత్తించగలరేమోగాని జీవితంమీద ప్రేమను ఏర్పరచలేరు.

అందుకే ఈ యువకుడు ఏవిధంగా చెప్పగలడా అనేది నాకు మరింత కుతూహలాన్ని కలిగించింది.

అతను నాదగ్గరకు దాదాపు నెలరోజుల వరకూ రాలేదు.

ఈలోగా చాలా ఘటనలు జరిగిపోయాయి.

అందులో ఒకటి దాదర్ ఎక్స్‌ప్రెస్ సంఘటన.

రెండోది నడుస్తున్న రైలులో నలభై అయిదుమందిని సజీవదహనం చేయటం!

నేను ఈ సంఘటనలను చూసి సిగ్గుతో చితికిపోయాను.

ఒక్కో మరణంతో నేనూ సజీవంగా కాలి

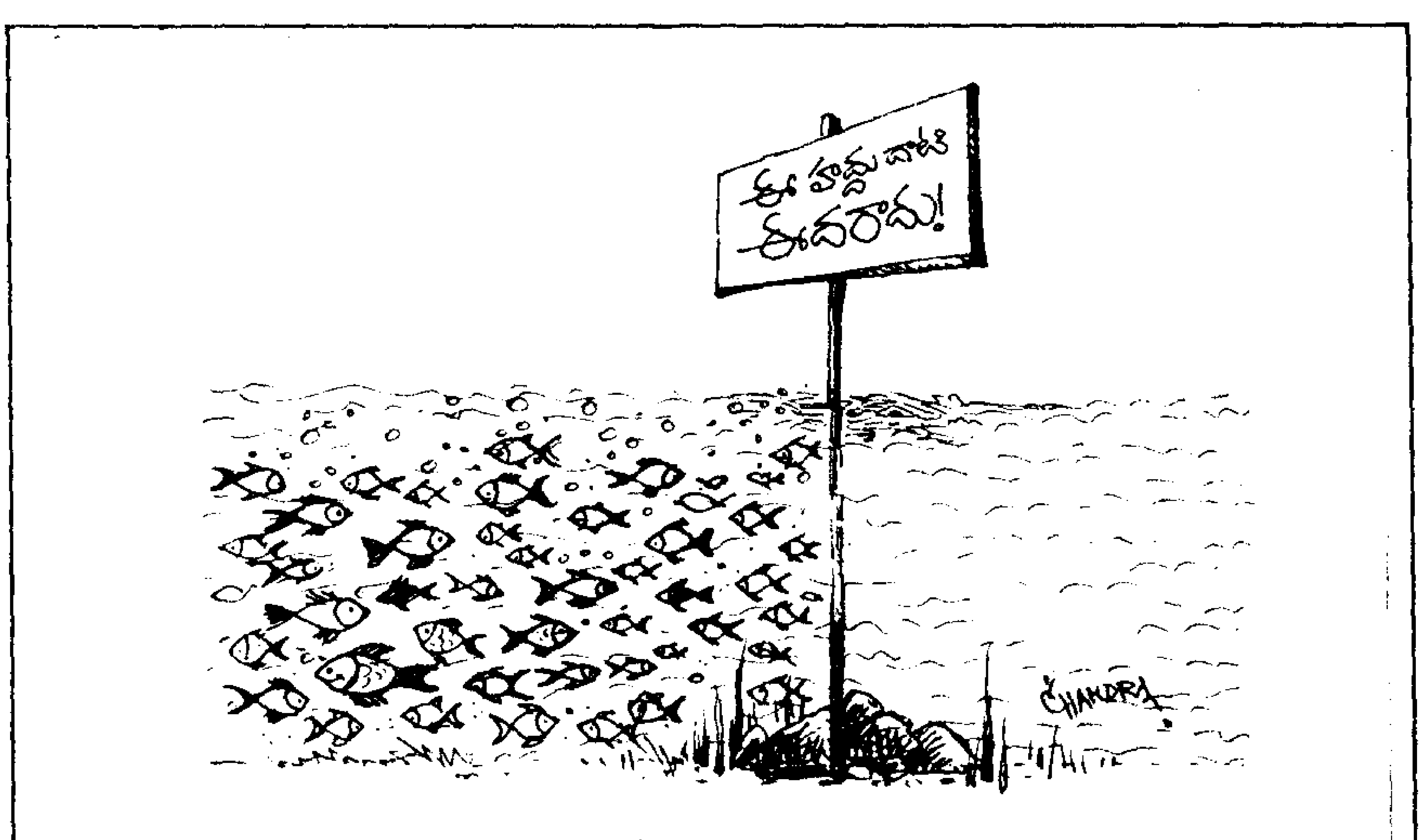

బూడిదయిన భావన కలిగింది.

ఆ యువకుడు నాదగ్గరకు విషాదంగా నడిచి వచ్చాడు.

అతని కళ్ళనిండా విషాదమూ, దిగులూ గూడుకట్టుకున్నట్లు కనిపించాయి.

అతనిలో ఆవేశాలు కనిపించటంలేదు.

తను మాట్లాడుతుంటే కంఠం వణికింది.

"ఏమిటి సార్ ఈ దారుణాలు? ఈ ప్రపంచం ఎటుపోతోంది? ఏ దిశగా పయనిస్తోంది

మనం మధ్యయుగాల వెనక్కి మరలిపోతున్నామా? మనం ఆధునిక సమాజంలో జీవించటంలేదా? అసలేమైంది?

ఏం సాధించగలరు చెప్పండి!'

ఈ బతుకు వాస్తవం. జీవితం జీవించటానికి... ఈ ప్రాణాల్ని తీసుకునే హక్కు ఎవరికీ లేదు అని రాయటానికి కలం చేతిలోకి తీసుకున్నా.

ఇంతలోనే ఈ ఘోరం. ఇది ఎవరు చేశారనేది అలా ఉంచండి. ఇది మనుషులు చేశారు. మనుషుల రూపంలోని రాక్షసులు చేశారు. వారికి పెట్రోలు చల్లుతున్నప్పుడు, అగ్గిపుల్ల గీసి వెలిగిస్తున్నప్పుడు ఎందుకని మానవత్వం మృగ్యం అయిపోయింది. చూస్తూ, చూస్తూ అంత రాక్షసత్వానికి ఎలా పూనుకున్నారు?

ఈ దేశానికి విప్లవం వస్తుందో లేదో నాకు తెలియదు. ఈ ప్రపంచం ఏ మంటల్లోకి విసిరివేయబడుతుందో నాకు తెలియదు. ఈ రోజు పంజాబ్‌లో ఏం జరుగుతూంది? ఇరాక్‌లో ఏం జరుగుతుంది? కాశ్మీర్‌లో ఏం జరుగుతోంది? ప్రపంచం నలుమూలలా ఏం జరుగుతోంది?

మారణహోమం!

మనిషి ప్రాణాలు చులకనగా మారిపోయాయి. ఇంకేమాత్రమూ మానవ జీవితాలకు భద్రత లేకుండా పోయింది.

సార్... ఇప్పుడు మనం ఈ తరానికి నేర్పవలసినవేమిటో నాకు చాలా స్పష్టంగా తెలుస్తున్నాయి.

ముందు మానవత్వం అంటే ఏమిటో... జీవితం అంటే ఏమిటో... ఒకరి నొకరు ప్రేమించుకోవటం అంటే ఏమిటో... ఒకరి కోసం ఒకరు త్యాగం చేసుకోవటంలోని గొప్పతనం ఏమిటో నేర్పాలి.

ఈ ప్రపంచానికంతా వినపడేలా గానం చేయాలి.

ఇదంత సులభంకాదని నాకు తెలుసు...

మానవత్వపు సౌధాలన్నింటినీ నిర్దాక్షిణ్యంగా కూల్చుకుంటూ పోతున్నారు. ఎటుచూస్తే అటు అశాంతి, అరాచకం, దౌర్జన్యం... వీటన్నింటా నలిగిపోతున్నది ఎవరోకాదు సార్...

ఈ దేశంలో ఎవరికి విప్లవం అవసరమో వాళ్ళు...

కేవలం వాళ్ళే!..."

అతను ఉద్వేగం భరించలేక భోరున ఏడ్చాడు.

అతనిని ఓదార్చటం నావల్లకాదు.

నేను సైతం కళ్ళనుండి అశ్రువులు రాలుతుండగా మౌనంగా ఉండిపోయాను.

నిజమే...

ఏ మానవ హస్తాలు ఒక్కో ఇటుకా పేర్చుకుని అత్యంత శ్రమతో రూపొందించుకున్నవో అవన్నీ కూలిపోతున్నాయి.

తిరిగి ఒక్కో ఇటుకా పేర్చుకోవటమే మార్గం

అది ఎంత బాధాకరమైనా, సుదీర్ఘమైనా తప్పదు.

అతనింకా ఏడుస్తూనే ఉన్నాడు.

నేను మెల్లగా లేచాను.

ఆ యువకుడి చెంతకు వెళ్ళాను.

"నిజమే... ఇదంతా వాస్తవమే...

అయినాకూడా మనం దుఃఖించకూడదు

అశ్రువుల్తో నిండిపోయిన కళ్ళు తుడవాలి.

మానవత్వపు కావ్యాలు గానం చేయాలి.

ఈ ప్రపంచం మనుషులు నిర్మించుకున్నది.

ఇందులోని ప్రతిదీ వారి స్వంతం కావాలి.

అందుకోసమే మనం ఉన్నది"

అతను మెల్లగా కళ్ళు తుడుచుకున్నాడు.

ఇప్పుడతనికి కళ్ళు మెరుస్తున్నాయి.

అత్యంత ఆత్మవిశ్వాసం ఆ కళ్ళలో ఉంది.

తను బయలుదేరటానికి లేచాడు.

నేనిప్పుడు మీ అందరికీ ఓ హామీ ఇవ్వగలను.

అతని 'ఎన్నిక' పూర్తయింది.

అతనిప్పుడు...

జీవితాన్ని ప్రేమించేలా చేయగల మానవత్వపు మధురిమలు ప్రభవించే మంచి రచనను సృజించి తీరతాడు. నా ఆలోచనతో రేపు మీరు ఏకీభవిస్తారు.